

визначені в НП(С)БОДС 121 «Основні засоби», 124 «Доходи», 126 «Оренда», 129 «Інвестиційна нерухомість», 135 «Витрати» [3].

Підводячи підсумки засвідчую, модернізація системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі триває, більшу частину нормативної бази, яка регулює методологічні засади бухгалтерського обліку в державному секторі розроблено Міністерством фінансів України. Для подальшої модернізації системи бухгалтерського обліку та достовірності відображення активів у фінансовій звітності, виникає нагальна потреба у підключенні розпорядників бюджетних коштів, які за допомогою облікової політики матимуть змогу вести облік активів комунального майна з метою використання та зміцнення економічного та соціального рівня установи.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
3. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>
4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору: наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text>
5. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року: Розпорядження КМУ від 20.06.2018 № 437-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text>

УДК 657.6:658.8]:347.214.2

Назарова Каріна Олександрівна,

*д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна*

Майстренко Анастасія Сергіївна,

*науковий резерв кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Київський національний торговельно-економічний університет,
директор ТОВ «ТРЕЙД-ІН МОТОРС»
м. Київ, Україна*

АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ПРОДАЖУ ОБ'ЄКТІВ РУХОМОГО МАЙНА

Ефективність системи оподаткування держави визначається обсягом податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів, а підвищення їх ефективності передбачає мінімізацію втрат податкових надходжень і дотримання норм чинного законодавства всіма учасниками податкових відносин. Створення

передумов для досягнення ефективності податкових реформувань та здійснення конкретних практичних й дієвих заходів, спрямованих на вдосконалення податкової системи, є необхідною, імперативною умовою ефективної системи оподаткування та процвітання країни загалом.

Важливо зауважити, що однією з прогалин в системі оподаткування є оподаткування такого важливого сегменту податкової системи України, як операції з продажу об'єктів рухомого майна, а саме визначення їх середньоринкової вартості, з якої сплачуються податки до бюджету. Зокрема, розрахунок середньоринкової вартості транспортних засобів (легкових автомобілів, мотоциклів, мопедів) для потреб оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна проводиться відповідно до пункту 173.1 статті 173 Податкового кодексу України [1] з урахуванням вимог Порядку визначення середньоринкової вартості легкових автомобілів, мотоциклів, мопедів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №403 від 10 квітня 2013 року [2]. При цьому необхідно зважувати на те, що дохід від продажу (обміну) легкового автомобіля, мотоцикла, мопеда визначається, виходячи з ціни, зазначеної у договорі купівлі-продажу (міни), але не нижче середньоринкової вартості відповідного транспортного засобу або не нижче його оціночної, ринкової вартості, визначеної згідно із законом (за вибором платника податку). Таким чином, фізичні особи самостійно, на власний розсуд, обирають один з двох методів оцінки вартості транспортного засобу, що продається.

Необхідно враховувати, що середня ринкова вартість легкових автомобілів, мотоциклів та мопедів визначається щоквартально центральним органом виконавчої влади, а саме Міністерством економічного розвитку, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, в той час як оціночна вартість розраховується суб'єктом оціночної діяльності, уповноваженим здійснювати оцінку відповідно до закону [3].

Дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року одного з об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда, - не підлягає оподаткуванню (абз.1 п. 173.2 ст. 173 ПКУ) [1]. Дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року другого об'єкта рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда, підлягає оподаткуванню за ставкою 5 % (абз.2 п. 173.2 ст. 173 ПКУ). А дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року третього та наступних об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда або іншого транспортного засобу підлягає оподаткуванню за ставкою 18 % (абз.3 п. 173.2 ст. 173 ПКУ). Дохід, отриманий фізичною особою від продажу протягом звітного (податкового) року першого та другого вантажного автомобіля, оподатковується за ставкою податку 5 %.

На сьогоднішній день, великий відсоток ринку продажу вживаних автомобілів України знаходиться «в тіні», тобто знаходиться в руках фізичних

осіб, які не зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності і взагалі офіційно не працюють, в той же час вони неофіційно займаються перепродажем транспортних засобів. Більшість з них щороку реєструють на себе велику кількість транспортних засобів, при цьому не сплачуючи податки з доходів фізичних осіб в повному обсязі. Для підтвердження середньоринкової вартості відповідного транспортного засобу, вони звертаються до суб'єктів оціночної діяльності, уповноваженим здійснювати таку оцінку. Так, оператори Регіональних сервісних центрів Міністерства внутрішніх справ України, при постановці на облік транспортних засобів, часто бачать в договорах купівлі-продажу, що вартість транспортних засобів складає від п'яти до п'ятнадцяти тисяч гривень. Тобто зроблена занижена вартість автомобіля, для мінімізації суми податку. Таким чином, бюджет країни недоотримує величезні кошти від операцій з продажу рухомого майна.

Причиною цього є факти непрофесійної оцінки майна, що проведена суб'єктами оціночної діяльності та оцінювачами, які працюють у їх складі; а також факти порушення суб'єктами оціночної діяльності обмежень, установлених частиною першою статті 8 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [3].

Для запобігання фактів неправомірної оцінки рухомого майна суб'єктами оціночної діяльності, необхідно в реєстрах рухомого майна вказувати ціну, за яку був куплений транспортний засіб і контролювати, щоб ціна продажу даного майна протягом звітного року, в якому його було придбано, не була менше сум амортизації згідно класифікації груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації. Зважаючи на те, що мінімально допустимі строки корисного використання транспортних засобів складає 5 років [1], амортизація складатиме біля 1,67% в місяць. Таким чином, якщо транспортний засіб був придбаний фізичною особою для подальшого перепродажу, вона позбудеться можливості продати транспортний засіб, ухиляючись від сплати податку з доходу фізичних осіб, як того вимагає закон.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 28.11.2021 р.).
2. Про затвердження Порядку визначення середньоринкової вартості легкових автомобілів, мотоциклів, мопедів: постанова Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2013 р. № 403. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/403-2013-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.11.2021 р.).
3. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text> (дата звернення: 28.11.2021 р.).